

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/236/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

227/2018. (XI. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület)) panaszos¹ 2018. július 10-én, elektronikus úton előterjesztett **panaszát** a 2018. november 6-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Határrendészeti Kirendeltség B. város – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2018. július 10-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, melyben a vele szemben 2018. június 19-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta.

I.

A panaszos 2018. július 10-én, elektronikus úton benyújtott beadványában előadta, hogy 2018. június 19-én B. város irányába közlekedett a P023** frsz-ú gépjárművel az *-es számú főútvonal *-es kilométerszelvényénél, amikor észlelte, hogy egy mögötte haladó rendőrségi személygépjármű megkülönböztető fény és hangjelzést használva, valamint a gépjárműve távolsági fényszórójának többszöri felvillantására félrehúzódott az úttest széléhez igazodva. A panaszos hangsúlyozza, hogy lakott területen kívül, rossz látási viszonyok között kellett félrehúzódnia az aszfaltosított főútvonal széléhez, mivel az úttest mellett közvetlenül 70-80 cm-es fű volt. A személygépjármű- és tehergépjármű forgalom jelentős volt. Miután a panaszos félreállt, B. G. r. törm. a gépjárművéhez lépett a gépjármű jobb oldala felől. Bemutatkozást,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

köszönést és mindenfajta tiszteletadást mellőzve gúnyosan a panaszosra mosolygott, és a következőt mondta: „Mit hunyorogsz, most bukod a „P” tábládat!” Mindezt úgy, hogy még el sem kérte a panaszostól a vezetői engedélyét, sem pedig a „P” hatósági jelzéshez szükséges összes dokumentációt. Ekkor a panaszos tisztelettudóan megkérdezte a rendőrt, hogy nem lehetne-e a következő kereszteződésnél, vagy pedig lakott területen belül biztonságosan félrehúzódva az úttesttől folytatni az intézkedést, mire a rendőr a következőt felelte a panaszosnak: „Azt majd én eldöntöm, ne okoskodjon!”. Ezután a rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy „Azonnal adja ide a papírjait!”. Miután a panaszos átadta a személyi okmányait és a jármű okmányait, a rendőr felfedte az egyik okmány hiányosságát, ezután gúnyosan elnevette magát, és mindenféle tájékoztatást mellőzve megindult a szolgálati gépjármű felé. Amikor visszatért a panaszos autójához, elővett egy légalkohol tesztet, aminek a csutorája a panaszos szerint rendkívül piszkos és elhasználódott volt. A panaszos ezért kérte a rendőrt, hogy legyen szíves adjon egy másik tesztet, amire a rendőr azt felelte neki, hogy „ha nem fújja meg, akkor beviszem vére”. A panaszos ezért inkább megfújta a szondát. (Az eredmény negatív lett.) Továbbá a panaszos szerint a következők hangzottak el az intézkedő rendőrtől:

„Látom, gyűjti a pontokat. Én most jó fej leszek veled, és az előírt 5 büntető pont helyett, csak 4-et adok.”

Ezt követően a panaszos aláírta a 324260 sorszámú átvételi elismervényt. „Az alján írja alá, aztán végeztünk, és mehet a telephelyig, utána meg, ahogy akar.”- felszólítással élt az intézkedő rendőr, és a mondata végén gúnyosan elnevette magát.

A panaszos az intézkedés egész ideje alatt megfélemlítve érezte magát, ezért eleget tett az utasításnak. Ezután a rendőr köszönés nélkül beült a járőrautóba és elhajtott a helyszínről. A panaszos a szabálysértés tényét elismeri, mivel a munkáltatói igazolást a helyszínen nem tudta bemutatni, de tájékoztatta az intézkedő rendőrt, hogy 10 percen belül a rendelkezésére tudja bocsátani, amennyiben megengedi, de erre a rendőr csak legyintett egyet „az a vonat már elment” mondat kíséretében. A kötelező gépjármű felelősségbiztosítás viszont a helyszínen is rendelkezésre állt a panaszosnál, mivel anélkül ki sem válhatták volna a „P” típusú hatósági jelzést.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az általános igazoltató lap szerint a panaszost a P023** frszú személyautó vezetőjeként vonták intézkedés alá. A vele szemben alkalmazott intézkedések: igazoltatás, priorálás: gépjármű, jármű használatának jogszerű ellenőrzése.

2) B. G. c. r. törm. a Testület megkeresésére a következő jelentést készítette a panaszolt intézkedésről.

B. G. r. törm. 2018. június 19-én 7 óra 00 perctől 19 óra 00 percig gépkocsizó járőrszolgálatot látott el B. T. r. törm. járőrparancsnokkal B. város Határrendészeti Kirendeltség (továbbiakban: HRK) illetékességi területén.

14 óra 00 perctől 17 óra 30 percig az Országos Rendőr-főkapitányság által 29000/4125-11/2018. ált. számon elrendelt fokozott ellenőrzés keretében közlekedésrendészeti ellenőrzést, valamint

az államhatárról felvezető utak ellenőrzését hajtották végre, annak érdekében, hogy Magyarország területére illegális módon bejutott migránsok és az őket szállító embercsempészek elfogásra kerüljenek, valamint a személyek továbbszállítását megakadályozzák. Ezt a szolgálati feladatot az 5501 számú út 51-es és 60-as kilométerszelvény között kellett végrehajtaniuk.

17 óra 05 perckor igazoltatás alá vonták a P023** frszú járművet, valamint annak vezetőjét oly módon, hogy az 5501 számú műút 51 km és 60 km szelvény között járőrszolgálat végrehajtása során a mellettük elhaladt fenti rendszámú gépjármű után mentek, majd a 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelveknek (a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról) ide vonatkozó rendelkezéseit felelősségteljesen és a szabályokat betartva megállították. A jelentés szerint az említett helyszín egyenes útszakasz, és a panaszbeadványtól eltérően, jók voltak a látási körülmények, napos idő volt, az ellenőrzéshez szükséges biztonságos zóna kialakítható volt.

Az intézkedés során tanúsított hangnem és bánásmód kapcsán a rendőrök jelentésükben úgy nyilatkoztak, hogy a gépjármű vezetőjével szemben a jogszabályokban meghatározottak szerint jártak el, bemutatkoztak, napszaknak megfelelően köszöntek, illetve megfelelően tájékoztatták a panaszost a fokozott ellenőrzés tényéről. Gúnyos hangnemet pedig sem az intézkedés megkezdésekor, sem az intézkedés során nem használtak. A rendőri jelentés szerint a panaszos által a panaszbeadványban foglalt „Mit hunyorogsz, most bukod a „P” táblát” kijelentés nem hangzott el.

A rendőrök szerint az intézkedés jól belátható útszakaszon történt, az ellenőrzéshez szükséges biztonságos zóna kialakítható volt. A 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv 2.1 „Mozgó jármű megállítása” pontban foglaltaknak megfelelően, a megállítás helyét a rendőrök úgy választották meg, hogy a szolgálati illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse.

A rendőrségi iratok szerint a panaszos megkapta a megfelelő tájékoztatást az intézkedés során. A tájékoztatás kitért az intézkedés tényére, valamint arra, hogy a 326/2011. (XII. 30.) Kormányrendelet 96. § (9) bekezdésében foglaltak miatt a helyszínen elveszik a „P” betűjelű hatósági jelzéseket, indítási naplót, ideiglenes forgalomban tartási engedélyt, mert a 326/2011. Kormányrendelet 70. § (7) bekezdésben foglaltaknak nem tett eleget. Tájékoztatták a panaszost, hogy ezen cselekménye miatt szabálysértési feljelentést fognak tenni, valamint, hogy a hatósági jelzések elküldésre kerülnek a cégük székhelye szerinti Járási Hivatal Kormányablak számára. Tájékoztatták a panaszost arról is, hogy a szabálysértési eljárás keretében a szabálysértési előadó által meghatározott időpontban meg fogják hallgatni. Megfelelő tájékoztatás mellett a szabálysértési nyilatkozat kitöltésre került, a panaszos a szabálysértés tényét a helyszínen elismerte, saját kezűleg, jóváhagyólag elismerte, miszerint a helyszínen nem tudta bemutatni a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás kötvényét, valamint nem tudta igazolni, hogy jogszerűen használja a „P” betűjelű rendszámot. Az ellenőrzés ideje alatt a panaszos az ellenőrzéssel, intézkedéssel kapcsolatos panaszát nem jelezte.

A rendőrök jelentése szerint elektromos légalkohol-mérő berendezés nem került alkalmazásra. Amennyiben ugyanis alkalmazásra került volna, azt a szolgálat végén az intézkedés bedolgozása során a tett intézkedések mellett rögzíteni kellett volna a dokumentumokban. Az intézkedő rendőr megjegyzi, hogy a járőr felszerelés részét képező elektromos légalkohol-mérő berendezés alkalmazása során minden alkalommal egyedileg csomagolt, egyszer használatos,

steril fúvócsövet használnak, amelyet használat után eldobnak. Olyan kijelentés nem hangzott el a rendőrök szerint, hogy ha a panaszos nem fújja meg a szondát, akkor beviszik vérvizsgálatra.

A rendőrök szerint nem hangzott el olyan kijelentés részükről, hogy az előírt 5 büntető pont helyett csak 4-et adnak, mivel szabálysértési feljelentés során, az intézkedés helyszínén nem kerül közúti közlekedési előéleti pont megállapításra, rögzítésre, mivel arról a szabálysértési előadó fog rendelkezni a szabálysértési eljárás keretében. Közúti közlekedési előélet pont kiszabása csak helyszíni bírság kiszabása esetén szükséges a 236/2000. (XII. 23.) Kormányrendelet mellékletében megtalálható szabályszegések esetén, ezen jogszabály által meghatározott mértékben.

3) B. város HRK szabálysértési feljelentéssel élt a panaszossal szemben a 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 225. § közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése miatt, ugyanis a panaszos a helyszínen nem tudta átadni a „P”-s rendszámhoz tartozó kötelező gépjármű felelősségbiztosítás kötvényét, valamint a helyszínen nem tudta igazolni munkaszerződéssel, hogy a rendszámot jogszerűen használja.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez, egészséghez fűződő jogát és a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület a rendőrség intézkedési kötelezettsége kapcsán az alábbi megállapításokat tette.

A panaszos beadványában előadta, hogy az 5501-es számú főútvonal 52-es kilométerszelvényénél közlekedett gépjárművével, amikor észlelte, hogy mögötte egy rendőrségi gépjármű megkülönböztető fény-és hangjelzést használva közlekedik, valamint többször felvillantja távolsági fényszóróját, mire a panaszos az úttest széléhez húzódva félreállt. A panaszos elismerte, hogy szabálysértést követett el, mivel a „P” típusú hatósági jelzés jogos használatának igazolásához szükséges munkáltatói igazolás nem volt nála a helyszínen az igazoltatás során, viszont a kötelező gépjármű felelősségbiztosítás kötvény a helyszínen rendelkezésre állt.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el az eligazítást végrehajtó szolgálatirányító által történt feladat meghatározás, a *.ált. számú, a *.ált. számú megyei végrehajtási tervek, valamint az ORFK által elrendelt *.ált. számú fokozott ellenőrzés által meghatározottak szerint. Ezen szolgálat során vonták intézkedés alá 17 óra 05 perckor a panaszost. Az igazoltatás során ellenőrizték a gépjármű okmányait. A panaszos a helyszínen nem tudta átadni a „P”-s rendszámhoz tartozó kötelező gépjármű felelősségbiztosítás kötvényét, valamint a helyszínen nem tudta igazolni munkaszerződéssel, hogy a rendszámot jogszerűen használja, ezért a rendőrök közölték vele, hogy szabálysértési feljelentést tesznek vele szemben.

*.ált. számon az Országos Rendőr-főkapitány fokozott ellenőrzést rendelt el Magyarország teljes közigazgatási területére 2018. 02. 01-én 00:00 órától 2018. 06. 30-án 24:00 óráig.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök közlekedésrendészeti ellenőrzés során jártak el, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A Testület, figyelemmel arra, hogy a rendőrség és a panaszos is azonos tartalmú tájékoztatást nyújtott a részére, abból indult ki, hogy a panaszos valóban nem tudta a helyszínen megfelelően, minden szükséges dokumentummal igazolni a „P”-s rendszám jogszerű használatát, habár abban eltérő a rendőrség és a panaszos nyilatkozata, hogy a kötelező gépjármű felelősség biztosítás a helyszínen a panaszosnál volt e.

A 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról 70. § (1) bekezdése szerint kérelemre P betűjelű ideiglenes rendszám táblát kell kiadni

a) a fő tevékenysége szerint járműgyártó gazdálkodó szervezetnek az általa gyártott, vagy tesztelési célból részére üzemeltetésre átadott, de forgalomba még nem helyezett járművei tesztelése,

b) a fő tevékenysége szerint gépjármű-kereskedelemre jogosult gazdálkodó szervezetnek a még forgalomba nem helyezett, vagy forgalomból kérelemre ideiglenesen kivont jármű kereskedelmi célból történő szállítása, továbbá kereskedelmi célú kipróbálása,

c) a gépjármű-fenntartó szervezetnek a forgalomból kérelemre ideiglenesen kivont, vagy lejárt műszaki érvényességű jármű javításához kapcsolódó diagnosztikai tevékenység (a javítást megelőző vagy azt követő kipróbálás), és

d) a közlekedési kutatóintézetnek járművizsgálatok végzése,

e) a közlekedési hatóság nyilvántartásában szereplő, a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendeletben meghatározott járműfejlesztő szervezetnek tesztelés

céljából.

(2) A P betűjelű ideiglenes rendszámáblával ellátott jármű vezetése az ideiglenes forgalomban tartási engedély jogosítottján vagy a vele munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyen kívül másnak nem engedhető át, kivéve

a) az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott esetben a járműgyártó által a teszteléssel megbízott személyt,

b) az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben, azonban ez esetben a jármű használata során a gépjármű-kereskedelemre jogosult gazdálkodó szervezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személynek is a járműben kell tartózkodnia. A P betűjelű ideiglenes rendszámábla használatának jogszerűségét a közúti ellenőrzés során okirattal kell igazolni,

c) az (1) bekezdés *e)* pontjában meghatározott esetben a fejlesztő által a teszteléssel megbízott személyt.

(3) Az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott járműjavításra jogosult szervezet, vállalkozás részére kiadott P betűjelű ideiglenes rendszámáblával ellátott járművet olyan személy vezetheti, aki rendelkezik a gépjárműfenntartó tevékenység személyi és dologi feltételeiről szóló miniszteri rendeletben a járműszerelői tevékenység önálló végzéséhez előírt képesítéssel. A járművet vezető személy e feltétel fennállását a járműjavító szervezet által kiadott okirattal köteles igazolni.

(7) A P betűjelű ideiglenes rendszámáblával ellátott vagy - ha a vontató és a vontatott jármű egy vezetővel vesz részt a közúti forgalomban - azzal ellátott járművet vontató jármű vezetője a közúti közlekedés során köteles igazolni az ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel, az indítási naplóval és a (2)-(3) bekezdésben meghatározott feltételeket igazoló okirattal a rendszámábla használatának jogszerűségét, valamint a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás fennállását.

A Szabs. tv. 225. § (1) bekezdése szerint, aki a külön jogszabályban meghatározott közúti közlekedési igazgatási szabályokat megsérti, szabálysértést követ el.

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja. A rendőrség a helyszínen vajon észlelhetett-e olyan szabálysértést, amely az oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület véleménye szerint a rendőrség megfelelő jogalap birtokában járt el, hiszen álláspontja szerint nem volt alaptalan az a rendőri észlelés, hogy a panaszos az intézkedés helyén és idejében szabálysértést megvalósíthat. Mind a panaszos, mind pedig a rendőrség azonos tartalmú információt hozott a Testület tudomására azzal kapcsolatban, hogy a panaszos cselekményével szabálysértést valósított meg. Ezen körülményre tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához fűződő alapvető joga, hiszen kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonták őt intézkedés alá.

Mindezekre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljárásához való alapvető joga, hiszen a rendőri észlelés vele szemben a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

2) A Testület ezt követően a panasz azon részét vizsgálta, miszerint az intézkedés lakott területen kívül, rossz látási viszonyok között történt, a panaszosnak itt kellett félrehúzódnia a főútvonal széléhez igazodva, mivel az úttest mellett közvetlenül kb. 70-80 cm-es fű volt. A panaszos szerint az útvonalon jelentős forgalom volt, és feltehetően ezért B. G. r. törm. a panaszos gépjárművéhez annak jobb oldala felől lépett oda. A panaszos kérte a rendőröket, hogy menjenek egy másik, biztonságosabb helyre, ahol balesetveszély nélkül végre lehet hajtani az intézkedést, de a rendőr ezt – minősíthetetlen hangnemben – elutasította.

A rendőrségi jelentés szerint az intézkedés helyszíne egy egyenes útszakasz volt, és a panaszos előadásától eltérően, jók voltak a látási viszonyok, napos idő volt, az ellenőrzéshez szükséges biztonságos zóna kialakítható volt. A rendőrök szerint az intézkedés helyszínét úgy választották meg, hogy az más járművek forgalmát ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. B. T. r. törm. jelentése szerint B. G. r. törm. a panaszos gépjárművét bal oldalról közelítette meg, mivel a jobb oldalról B. T. r. törm. biztosította az intézkedést.

Az 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól (továbbiakban: KRESZ) 3.§ (1) bekezdése szerint, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles a) a közúti forgalomra, valamint a közútnak és környezetének a védelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megtartani; b) a közúti jelzések rendelkezéseinek, továbbá a forgalom irányítására, ellenőrzésére jogosultak utasításainak eleget tenni; c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon.

A közúti járművek megállításának szabályait a 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról tartalmazza. Az irányelv 2.1. pontja szerint a megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy a szolgálati-, illetve a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. Járőrpár által végrehajtott megállítás esetén a megálló rendőr által elfoglalt pozíció a szélső forgalmi sáv járda,

útpadka felőli része, a biztosító rendőr által elfoglalt pozíció a járda, útpadka azon része, ahol az igazoltatás végrehajtására sor fog kerülni.

A Testület a történeti tényállás kialakítása során feloldhatatlan ellentmondást tapasztalt a panaszos és a rendőrség által előadottak között, amelyeket a rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszközével és a birtokában lévő csekély számú bizonyítékkal nem tudott feloldani, így arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme az intézkedés helyének megválasztása kapcsán nem megállapítható.

A rendőrség és a panaszos tényelőadása között feszülő, feloldhatatlan ellentét miatt a Testület véleménye szerint a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

3) A Testület a továbbiakban a rendőrség szolgálati fellépésére vonatkozó panaszosi kifogásokat vizsgálta meg.

a) A panaszos előadta, hogy a rendőrök bemutatkozást és köszönést, valamint mindenfajta tiszteletadást mellőzve léptek oda hozzá, valamint az intézkedés során többször is gúnyos hangnemben, lekezelően beszéltek vele. A Testület vizsgálta a szolgálati fellépés módját, különös tekintettel arra, hogy a rendőrök köszöntek-e a panaszosnak az intézkedés kezdetekor, és eleget tettek-e az azonosítási kötelezettségüknek.

A jelentések szerint a rendőrök a panaszossal szemben a jogszabályokban meghatározottak szerint jártak el, bemutatkoztak és napszaknak megfelelően köszöntek.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A (3) bekezdés szerint a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. A (4) bekezdés kimondja, hogy ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell.

A Testület korábban már számos állásfoglalásban kifejtette, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelegés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti

a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak. A bemutatkozás elmulasztásának azért van alapjogi relevanciája, mert az adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas lehet arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg.

A köszönés vonatkozásában a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, mivel a panaszosi és a rendőri álláspont között olyan mértékű ellentét feszül, amelyet – a bizonyítékok csekély voltára tekintettel – a Testület nem tudott feloldani, így a történetek rekonstruálására (annak eldöntésére, hogy az intézkedő rendőr köszönt-e) nem volt lehetősége. A Testület azonban rögzíti, hogy a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján abban az esetben sem tekinti a köszönés elmulasztását alapjogsérelem okozására alkalmas körülménynek, hogyha az intézkedést foganatosító rendőr bizonyíthatóan elmulasztja a köszönést, hiszen a köszönés hiánya a panaszos oldalán alapjogi sérelem okozására nem alkalmas.

Az azonosítási kötelezettség tekintetében a Testület hangsúlyozza, hogy az Rtv. idézett rendelkezései egyértelműen rögzítik, hogy az intézkedő rendőrnek az intézkedés megkezdése előtt a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevét, és azonosító számát közölnie kell. Ez nem egy lehetőség az intézkedő rendőrök számára, hanem jogszabályi kötelezettségük.

A Testület arra tekintettel, hogy a panaszos a beadványában az intézkedő rendőr nevét is jelvéyszámát is megjelölte, úgy foglalt állást, hogy ezzel nem akadályozta meg a panaszost panaszjoga gyakorlásában, így nem sérült súlyos mértékben a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült a köszönés és bemutatkozás elmaradása miatt.

b) A Testület vizsgálta a rendőrök által alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A panaszos elmondása szerint B. G. r. törm. miután odalépett hozzá, gúnyosan rámosolygott a panaszosra és a következőt mondta: „Mit hunyorogsz, most bukod a 'P' tábládat!” A panaszos azon kérésére pedig, hogy az intézkedést egy biztonságosabb helyen folytassák le a következőt felelte: „Azt majd én eldöntöm, ne okoskodjon! Azonnal adja ide a papírjait!”

A r. törm. jelentésében cáfolta, hogy elhangzottak a panaszos által említett kifejezések.

A Testület a panasz hangnemre vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek

jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Arra tekintettel, hogy nem áll a Testület rendelkezésére egyéb bizonyíték a felek előadásán kívül, a Testület nem tud megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy valóban elhangzottak-e a fenti kijelentések.

Erre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható az intézkedő rendőr által alkalmazott hangnem vonatkozásában.

4) A Testület ezt követően azt a panaszosi kifogást vizsgálta meg, amely arra vonatkozott, hogy a légalkohol teszter, melyet alkalmaztak, rendkívül piszkos és elhasználódott volt.

A rendőrök egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy elektromos légalkohol-mérő berendezés nem került alkalmazásra, ugyanis amennyiben alkalmazták volna, azt dokumentálniuk kellett volna. Ezen túlmenően a rendőrök megjegyzik, hogy a járőr felszerelés részét képező elektromos alkohol-mérő berendezés alkalmazása során minden alkalommal egyedileg csomagolt, egyszer használatos, steril fúvócsövet használnak, melyet használat után eldobnak.

A Testület az eszközök rendeltetésre kész és képes állapota tekintetében utal a 27/2010. (OT 14.) ORFK utasításban foglaltakra. Az ORFK utasítás 29. pontja előírja, hogy a 3. pont (elektromos alkoholteszter, Spiratest alkoholkimutató indikátorcső, hiteles elektromos légalkoholmérő berendezés) szerinti eszközöket közvetlenül használó rendőri szerv vezetője intézkedik az eszközök gyártója által a használati útmutatóban meghatározott körülmények közötti használatára, üzemeltetésére, tárolására, karbantartására úgy, hogy azok folyamatosan a szolgálatot ellátó állomány rendelkezésére álljanak. A 30. pont értelmében a hiteles mérőeszközöket a Rendőrség objektumaiba, illetve a forgalombiztonsági mikrobuszokba kell

telepíteni. Ideiglenes jelleggel (pl. fokozott ellenőrzések végrehajtása esetén) a hitelesített mérőeszközök más gépjárművekben is elhelyezhetők.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség és a panaszos ellentétes tartalmú információt szolgáltatott azzal kapcsolatban, hogy alkalmaztak-e alkoholszint mérő eszközt, a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a kérdésben. A Testület rendelkezésére álló korlátozott számú bizonyítási eszköz és a birtokában lévő csekély számú bizonyíték miatt a felek tényelőadásai között feszülő ellentmondást feloldani nem tudta, így nem tudott megállapítani egy olyan történeti tényállást, amely birtokában a kifogást érdemben megítélhette volna. **Emiatt a Testület úgy határozhatott, hogy a panaszos egészséghez és tisztességhez fűződő alapvető jogainak a sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése után nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedést arra alkalmas helyszínen hajtották-e végre, így nem tudta megállapítani, hogy a panaszos testi épséghez való joga sérelmet szenvedett, továbbá, hogy a rendőrök szolgálati fellépése megfelelt-e a jogszabályokban foglaltaknak, ezért az emberi méltósághoz való jog és a tisztességhez fűződő alapjog sérelme sem állapítható meg. Szintén nem megállapítható a panaszos egészséghez való jogának sérelme a szonda alkalmazását illetően, ugyanis annak megállapításához nem áll a Testület rendelkezésére elegendő bizonyíték.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. november 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag